

Eesti asjaõigusseaduse kakskümmend aastat – kogemused ja perspektiivid

Rahvusvaheline konverents

Toimumise aeg: 28.–29.11.2013

Toimumise koht: Tartu Ülikooli peahoone aula, Dorpati konverentsikeskus

Käesoleva aasta 1. detsembril möödub 20 aastat asjaõigusseaduse jõustumisest. Eesti taasiseseisvumise järgses õigusruumis on asjaõigusseadus pigem pikaajalist traditsiooni kandev normistik, kuivõrd seadus jõustati 1993. aasta sügise hakul uue tsiviilseadustiku esimese osana veel enne tsiviilõiguse üldpõhimõtteid ja baasmõisteid sätestava üldosa seaduse kehtimahakkamist. Seega võib väita, et just asjaõigusseadus oli kogu Eesti tulevase tsiviilõiguse nurgakiviks.

Asjaõigusseadus on ajaproovile vastu pidanud: seda ei ole asendatud uue redaktsiooniga, kuigi selles on tehtud olulisi muudatusi ning üldjoontes on püsima jäänud ka esialgu langetatud põhilised valikud.

Kahekümne aasta möödumisel asjaõigusseaduse jõustumisest on seega kõigiti omal kohal vaadata tagasi seaduse saamisloole ning järgnenud arengule, samuti vahetada mõtteid selle üle, kas ja kui hästi suudeti omal ajal ette näha nüüdisaegse majanduskeskkonna vajadusi ning luua tugev alus omandil ja piiratud asjaõigustel põhinevale tsiviilkäibe. On aeg teha kokkuvõtteid sellest, missuguseks on kujunenud asjaõigusseaduse kohaldamise praktika nii kohtutes kui ka notarite töös ning missugused kitsaskohad on selle käigus ilmsiks tulnud. Sellest lähtuvalt on omakorda põhjust analüüsida võimalikke tulevikuperspektiive ja arengusuundi – seda nii riigisiseses kontekstis kui ka üleilmastuva kaubanduse ja Euroopa eraõiguse ühtlustamise tendentside valguses.

Asjaõigusseaduse jõustumise 20. aastapäevale pühendatud konverentsi esialgne ajakava on järgmine.

I päev (28.11.2013), algus kell 10:00, lõpp kell 18:00

Konverentsi esimesel päeval on põhirõhk asjaõigusseaduse kujunemisel ja võimalikel arenguperspektiividel. Teine oluline teema on kinnistusraamat ning riiklike kinnistusregistrite süsteemid Euroopas ja Eestis. Kavas on ettekanded nii asjaõigusseaduse väljatöötamisel tooni andnud Eesti õigusteadlastelt kui ka Euroopa asjaõiguse tippspetsialistidelt. Ettekannetes käsitletakse aktuaalseid ettepanekuid asjaõigusseaduse ja kinnistusraamatu korralduse muutmiseks, avaneb võimalus avardada teadmisi Euroopa aktuaalsetest tendentsidest nii kinnistusraamatuõiguse kui ka üldiste asjaõiguse põhimõtete alal.

Konverentsi esimese päeva esinejate hulgas on prof Paul Varul, dr Priidu Pärna, dots Villu Kõve, Rein Tiivel, väliskülalised prof Christian von Bar (Osnabrückeri Ülikool), prof Sjef van Erp (Maastrichti Ülikool), dr Andrew Steven (Edinburghi Ülikool).

Esimese päeva lõpetab Notarite Koja vastuvõtt korporatsioon Rotalia ruumides.

II päev (29.11.2013), algus kell 9:00, lõpp kell 17:30

Konverentsi teine päev on valdkonna järgi jaotatud teemablokkideks ning ettekanded keskenduvad peamiselt asjaõiguseaduse rakendamise käigus kerkinud ja kerkivatele aktuaalsetele probleemidele.

Omandi teemablokkis arutletakse omandi mõiste ning omandi kaitse probleematika üle Eestis ja Euroopas, samuti Euroopa õiguse asjaõigust puudutavate ühtlustamiskavade üle. Ettekannetega esinevad dr Claes Martinson (Göteborgi Ülikool), dr Kai Kullerkupp ja Priit Kama.

Kinnisomandi kitsenduste ja piiratud asjaõiguste teemabloki raames käsitletakse mitmesuguseid aktuaalseid omandikitsenduse küsimusi, muuhulgas servituute, hoonestusõigust ning tehnorajatistega kaasneva kitsendusi. Esinevad dr Urmas Volens, Tarvo Puri jt.

Kaasomandi teemablokkis tulevad käsitlesele palju kõneainet tekitanud kaasomandi ja korteriomandi küsimused. Esinevad Kaupo Paal, Vaike Murumets jt.

Asjaõiguslike tagatiste teemablokkis on põhirõhk pandiõiguste regulatsioonil, hõlmates nii kinnispandi- ehk hüpoteegiõigust kui ka vallaspandiõigust. Käsitletakse ka muid asjaõiguslikke tagatisabinõusid. Rahvusvahelist mõõdet lisavad välisettekanded nii vallas- kui ka kinnispandiõiguse arengust Euroopa riikides. Praktikaga kokkupuudet rõhutavad ettekanded ning sõnavõttud pandiõiguste probleematikast pankroti- ja täitemenetluses ning panganduses. Ettekannetega esinevad dots Martin Käerdi, prof Wolfgang Faber (Salzburgi Ülikool), Anto Kasak, Annemari Öunpuu jt.

Kõik teemablokid lõppevad aruteluga, mille käigus saavad kõik esitada küsimusi ja avaldada arvamust kuuldu kohta.

Konverents on tasuta. Registreerimine avatakse augustis Tartu Ülikooli õigusteaduskonna kodulehel ('Konverentsid').

Korraldustoimkonna nimel
prof **Irene Kull**